

UNIVERSITETET I BERGEN
Det humanistiske fakultet

UTDANNINGSMELDINGEN 2017

UTDANNINGSKVALITET

Status for igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye

HF la i 2017 ned et stort arbeid med program- og emnebeskrivelser i forbindelse med programporteføljeprojektet HF2018. Arbeidet besto i en systematisk gjennomgang av emneporteføljen i de involverte programmene. Prosessen var koordinert av fakultetet i samsvar med Utdanningsutvalgets plan for oppretting av nye program. Det ble arrangert seminar om oppretting av nye studieprogram der læringsutbyttebeskrivelser og sammenhenger mellom læringsutbyttebeskrivelser, læringsformer og vurderingsformer var sentrale tema. Alle berørte program og emner fikk tilbakemeldinger på bl.a. samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og arbeids- og vurderingsformer fra fakultetet. I tillegg ble det gitt tilbakemeldinger fra den sentrale programopprettingskomiteen, i dialogmøter med alle fagmiljøene. Fakultetet var i jevnlig kontakt med instituttenes studieadministrasjon og undervisningskoordinatorer. Arbeidet har bidratt til en oppbygging av kompetansen knyttet til kvalifikasjonsrammeverket og studieprogramdesign hos undervisningsledelse og administrasjon.

Fakultetet har i 2018 satt av 1,5 million til en utdanningssatsing med fokus på gjennomstrømning og frafall generelt, og særskilte tiltak for lektorsatsing. Tiltakene er bistillinger, undervisningsassistenter, praksisemner, arealutbedring for masterlesesaler/studentarealer og studiekvalitetsarbeid i samarbeid med HSU.

Fagmiljøene benyttet seg dessuten av programsensorrapporter i HF2018. I 2017 mottok fakultetet programsensorrapporter fra kulturvitenskap, retorikk, engelsk, japansk og kinesisk.

Oppfølging av Studiebarometeret

Fakultetet gjennomførte i 2017 målrettede tiltak for å øke svarprosenten i Studiebarometeret. HF's resultater i Studiebarometeret var tema på fakultetslederkonferansen i februar og på Studieadministrativt seminar ved HF i mars. HF har gode resultater på indikatorene undervisning og veiledning, vurderingsformer og medvirkning. Her skårer vi høyere enn både UiBs snitt og nasjonalt snitt. Også på studieprogrammernes evne til å inspirere samt forventninger og læringsmiljø gjør vi det relativt sett godt. På praksis og relevans for arbeidslivet har vi svakere resultater enn både UiBs snitt og nasjonalt snitt. Sammenlignet med profesjonsutdanninger som medisin, odontologi, jus og psykologi er ikke dette overraskende resultater. Nettopp det at hoveddelen av HF's utdannelse ikke er profesjonsutdannelse skaper antagelig en etterspørsel etter synliggjøring av arbeidslivsrelevans. Instituttene har i dag flere tiltak på dette feltet. HF har allerede flere godt etablerte praksisemner, og arbeider for å opprette flere. Fakultetet ønsker å innarbeide arbeidslivstematikk i utdanningsløpene, i samarbeid med ressursene hos Sammen.

I Studiebarometeret og Underviserundersøkelsen ser vi at også at lektorstudentene melder om at de har gode, studentaktive og varierte læringsformer. Her ser vi en overføringsverdi til andre fag og emner. Lærerutdanningen har høy prioritet ved HF, og alle våre institutt er involvert i denne, enten det er gjennom lektorprogram, PPU eller etter- og videreutdanning.

PRAKSIS I STUDIENE

I lektorutdanningen er praksis en sentral del, og fakultetet har i tillegg praksisemner i flere fag. Vi har emnet Praktisk informasjonsarbeid og et emne på teatervitenskap ved LLE samt et feltkurs i arkeologi ved AHKR. Feltkurset i arkeologi foregikk i 2017 i Lærdal, og her ble nærmiljøet invitert til åpen dag, noe som var en interessant erfaring. Arkeologistudentene har også anledning til å hospitere som feltarkeologer i Hordaland Fylkeskommune. AHKR har dessuten emnet Praksis i arbeidslivet for alle sine studenter. Dette er et populært tilbud hvor studentene får relevant praksis i arkiv og museum. Fransk ved IF har et praksistilbud for studenter på utveksling, FRANPRAX. I avsatte midler til strategisk utdanningssatsing ved HF i 2018 er forbedring av allerede eksisterende praksisemner og utvikling av nye et sentralt tiltak.

PORTEFØLJE OG DIMENSJONERING

Omdisponering av 73 studieplasser fra toårig master til 29 plasser på femårig lektorutdanning i historie og religionsvitenskap er implementert i 2018. Tall fra siste års opptak viser at PPU-utdanningen ikke etterspørres i like stor grad som den integrerte lærerutdanningen.

HF ønsker en omdisponering av 35 PPU-plasser til 7 lektorplasser med virkning fra høsten 2019. Fra samme tidspunkt ønsker fakultetet å innlemme spansk som fag 1 på MAHF-LÆFR med en opptaksramme på 10 plasser. HF vil ha dialog med Det psykologiske fakultet om konsekvenser for praksisplasser i lektorutdanningen.

Fakultetet er i dialog med SV om å opprette et integrert masterprogram i Philosophy, Politics and Economics (PPE) med oppstart høsten 2019. En forutsetning for oppstart av programmet er tildeling av nye studie-plasser i 2019.

Senter for vitenskapsteori ønsker å opprette et internasjonalt Masterprogram i Vitenskap, teknologi og styring. AHKR ønsker å opprette et nettbasert, internasjonalt masterstudium om religiøse minoriteter. Disse initiativene vil vi eventuelt komme tilbake til med tanke på oppretting i 2020.

OPPFØLGING AV HANDLINGSPLANER

Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017

HF har også i 2017 fulgt opp denne handlingsplanen på alle områder. Alle HFs institutter er involvert i tilbudene omtalt under.

Innsatsområde A, UiB satser på skolen: Ved HF er det flere fag som særlig dekker dette innsatsområdet, både som forlengelse av tilbud vi har hatt i lang tid og innenfor den nasjonale satsningen Kompetanse for kvalitet. Nordisk har sitt nettbaserte årsstudium i nordisk språk og litteratur, samt Prisme som er et videreutdanningstilbud rettet mot lærere i norsk språk for barn og voksne med et annet morsmål. I 2017 tilbød Prisme også en spesialisering i undervisning rettet mot enten barn eller voksne. I 2018 vil det starte opp et nytt videreutdanningstilbud i historie- og religionsdidaktikk for lærere, særlig rettet mot praksislærere i skolen, noe som vil heve didaktikk-kompetansen i skolen samtidig som det vil styrke lærerutdanningen. Kompetanse for kvalitet-kurs i spansk ble tilbudt første gang 2017, og det videregående kurset tilbys våren 2018. HF har dessuten de etablerte erfaringsbaserte masterprogrammene i undervisning (norsk og engelsk). Høsten 2017 startet nettarabisk og fortsetter med et videregående kurs i 2018. Vi har også nett-tilbud i kinesisk.

Innsatsområde B, UiB satser på offentlig sektor og organisasjoner i arbeidslivet: I 2017 har de etablerte tilbudene for Sykepleierforbundet og museumssektoren gått som planlagt. Ved behov kan emnene Etikk for helsearbeidarar og Forskningsetikk tilbys. Se også HERMOD under neste punkt.

Innsatsområde C, UiB skal tilby EVU innen UiBs strategiske profilområder: Emnet *HERMOD: Kommunikasjon av forskning, kultur og forvaltning* ble utviklet i 2017 og starter i 2018. Emnet er rettet mot arbeidstakere som jobber med kommunikasjon innenfor UiBs strategiske profilområder.

Innsatsområde D, UiB skal videreutvikle etterutdanningstilbudet: HF er alltid godt representert på Faglig-pedagogisk dag, så også i 2017. Det ble dessuten arrangert en egen fagdag for fremmedspråklærere i samarbeid med fagnettverket for VGS i Hordaland. Dagen var godt besøkt med over 100 påmeldte lærere som ga gode tilbakemeldinger. Som nevnt under A er Prisme under videre utvikling, og det er også utviklet et nytt tilbud i didaktikk for lærere.

Handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017-2022

Fakultetet vil ha fokus på tydelig utdanningsledelse som en viktig del av kvalitetsarbeidet. Fakultetet anser studentmedvirkning i utforming og styring av programmene som svært viktig. Fakultetet er i dialog med HSU om prioritering av midler som er satt av til tiltak for bedring av gjennomstrømming og mot frafall.

Gruppemottak av studentene i studiestartuken vil fortsatt prioriteres for å legge til rette for en best mulig studiestart, et trygt sosialt miljø og tilhørighet fra studentenes første dag på studiet.

Fagene tysk og religionsvitenskap er med i pilotprosjektet Aktiv avmelding av utveksling for å få flere studenter til å reise på utveksling.

Arbeid med utvikling av meritteringsordning for undervisning er i gang og vil utlyses med sikte på tildeling første gang våren 2019.